

Letna plača 2 gold.
Družtveniki dobivajo
list brezplačno.

Delaj, nabiraj, pomnožuj.

Učitelji, dijaki in
nepremožni kmetovalci
plačujejo le po 1 gl.

SLOVENSKA ČEBELA.

Družbeni list za prijatelje čebelarstva

po Kranjskem, Štajarskem, Koroškem in Primorskem.

Obseg: Prašanje in odgovor. — Rojelovna električna vreča. — Dopisi.

Prašanje in odgovor.

Pred nekaj časom je čebelar vredništvu poslal v kratkih vrsticah dvoje prašanj ter tirjal po listnici enako kratek odgovor. Po kratkem vvodu: „Zmirom priporočate premakljivo delovanje,“ prašam o kratkem: „I kak dobiček pa vendar imate od tega? Lansko jesen ste imeli tako malo medú, kakor mi. Če že zarad vaše nadležnosti moram delovanje spremeniti, s čem pa naj čebelarim: le s priprostimi dilicami, s pol- ali celoromčeki? Da Vas ne mudim, odgovorite mi po listnici ravno tako kratko.“ Tako dopis po listnici.

Dragi prijatelj! odgovarjamo radi in sicer priprosto in o kratkem; ali po listnici za dva solda saj nekoliko primerno odgovarjati, si vendar ne upamo; tedaj sledí odgovor v listu. Upamo, da Vam bo tako prav, marsikterim drugim pa tudi ne v škodo.

1. Kak dobiček imate od premakljivega delovanja?

Prav velik; le čujte: Pri čebelah je treba marsikaj pospravljati, pregledovati, dodajati, odstraniti in to vse lahko delamo, ker sat za satom lahko iz panja jemljemo in v panj po potrebi nazaj devamo. N. pr. Prestar ali prazen sat vzamemo vun ter ga nadomestimo z novejšim, s polnim satom. Enako delamo, če ima sat le velike, trotovne celice, naj bodo že polni zalege ali še prazni, ker vemo da premnogo trotov nam je le v veliko škodo, panju pa v nikakoršenj dobiček.

Kadar je letina slaba n. pr. lanska, dodajamo panjem, ki bi jih zarad rodovitne, mlade matice radi ohranili, pa nimajo zadostne hrane, po potrebi toliko satov z medom, dokler upamo, da bodo zadostovali tudi za daljšo zimo. Če je panj premalo čebeln, mu dodamo sat z zalego, kterege vzamemo dovelj čebelnemu. Zapazimo, da ima panj prestaro matico, mu jo vzamemo in z drugo nadomestimo. Še laglje pomagamo z zalego, če panj matico zgubi.

Imamo kdaj dobro pašo in panje polne medú, lahko sat za satom iz panja jemljemo, ga sladčice z medmetalnico oprostimo ter prazin sat zopet v panj denemo, da bode v novič napolnjen.

Če nam panj noče rojiti, dasi je dovelj čebeln, si prav lahko roj sami naredimo ter vse delo v petih, šestih minutah izvršimo. Nasproti pa, če preveč rad roji o lastno škodo in škodo rojičev, mu take muhe lahko iz glave zbijemo, če mu nastavljene matične zibelke vzamemo, kar se brez velikega truda lahko zgodi.

Če zapazimo, da panju po črvu nevarnost žuga, ga take nesnage lahko rešimo, ker sovražnika in njegovo gnjezdo lahko najdemo. Tako je z vsako drugo nesnago.

Še večja nevarnost včasih panju žuga po gnjili zalegi. Tudi pri taki nezgodi lahko sat za satom pregledamo, kar je sumljivega, odstranimo in okuženo z salicilno kislino škropimo in ozdravljamo. Kako pa Vi z nepremikljivim satovjem v enakih primerljivejših? Že vemo, kako — odgovora ne potrebuje — menda Vi tudi ne.

Še marsikaj bi se dalo naštet, pa naj to zadostuje. Ne rečemo, da Vi z nepremakljivim satovjem vsega tega ne morete storiti; pa s kako težavo, mnogokrat z veliko škodo in sem ter tje še celó nikakor ne.

Res lansko leto smo imeli malo medú, kakor Vi; pa dragi nepremakljivci (!) mi tudi nismo nikoli zatrdovali, da bi zamogli s premakljivim satovjem na letino vplivati ter slabo v dobro spremeniti; pač pa je nasproti mogoče, da bomo v dobri letini veliko več medú imeli, kakor Vi, ker si bomo prihranili ves méd, kar ga čebele za satovje potrebujejo, in verh tega čebelam še čas za nabiranje novega medú, namesti da bi stavile satovje. In vse to, dragi, ni tako malo, tudi ne tako zaničljivo, kakor bi znal kak nevednež misliti. Naj bi mi zamogli s premakljivim satovjem na letino vplivati, menite, da bi bilo treba starokopitneže tako prositi, jim prigovarjati in dokazovati? Dvomimo in Vi gotovo tudi.

Da prav o kratkem vse odgovorimo, kar bi zamoglo umnega čebelarja preveriti, da je delovanje s premakljivimi satniki boljše, kakor z nepremakljivimi, rečemo: „Pri delovanji s premakljivim satovjem ima čebelar čebele v rokah, z nepremakljivim pa imajo čebele čebelarja“

Rojelovna električna vreča.

Ime Freiurth-a je našim čitateljem znano. On je namreč osnoval vrteči panj (vrtinec), iz katerega se lahko vsaki satnik vzame brez družega nadleževanja čebel, kakor da se panj lahko in počasi do dotičnega satnika zavrti. Glej „Slov. čebela“ l. 1878 str. 85. Oglasil se je letos z novo iznajdbo, električno vrečo za roje loviti. Dajmo mu besedo, da govori sam.

„Moja ljubezin do čebelarstva me sili na tem potu vedno in če dalje bolj napredovati. Naj pred se je rodil vrtinec; potem izgojilnica mlade zalege in zdaj za nameček, rojelovna, električna vreča.“

„Vsak čebelar vé iz lastne skušnje, kake težave se včasih kupičijo, preden star čebelar kak nagajiv roj ogrene in varno spravi; kako še le mlad in neskušén čebelar? Kmaló se ves raztresen v kako mejo vsede, kmalo na previsoko vejo, ali kam drugam, da do njega ne moremo. Mnogokrat sledi roj roju, da komaj vemo, na ktereга bi pazili. Če o takih prilikah čebelar nima glave na pravem koncu, potem mu gorjé: sitnost, bolečine, zasmeh in škodo ima namesti — lepíh rojev.

Da bi se vsem takim neprilikam v okom prišlo, sem mislil in izdelal električno vrečo za roje loviti. S to se čebela, ali tudi naj véči roj tako omami, da ne more niti pikati, niti letati, pa za življenje je vendar popolno neškodljivo. Na to me je napeljala znana skušnja, po kateri ljudi, če si drug drugemu roke podadijo, in se končni ud električne Leydner-jeve steklenice dotakne, električni udarec (moč nebeškega ognja) vsi h kratu čutijo, vse eno, je udov li veliko ali malo.

Za poskušnjo sem vzel naj pred posamezne čebelé, potem če dalje véče število. Od začetka sem z njimi ravnal prav po milosti, potem bolj krepko in na zadnje že malo neusmiljeno. Včín je bil boljši in popolniši, kakor sem se ga nadejal. Čas omamljenja je trajal od četrtinke ure do osem ur. Ker letos še nisem imel prilike (zavolj prezdoğnega časa) roje z elektriko (nebeškim ognjem) mamiti, sem poskušal pri čebelnih panjih. Napeljal sem namreč električno vodilo v satne ulice, kjer je bilo na obeh stranjih polno čebel. V trenutku so ležale vse čebele na tleh; čez pol ure so bile zdrave in vesele, kakor popred. Po tem takem sem bil prepričan, da je mogoče čebele v panji, ali viseče roje z nebeškim ognjem (po znanem kolovratu) za čas potrebnega dela omamiti.

Da zamore človek električno pripravo (kolovrat) povsod imeti, sem mu dal obliko ali podobo male skrinjice in sicer pet palcev visoke, dolgo in široke, ktera se lahko z jermenom pripaše. Vodilni drati se lahko na krajše ali daljše palčice tako pritrdijo, da so zunanji konci malo daljši, kakor palčice.

Da električni tok predolgo ne pritiska ter tako škodljiv ne postane, je napravljena kljukica, na ktero se le pritisne in tok je v trenutku vstavljen. Omamljenje traja k véčemu pol ure, in v tem času čebelar potrebno gotovo lahko poskrbí“.

Kako prihodnost bo iznajdba imela in kako se potrdila, ni nikomur mogoče ugibati. Reč je vendar vredna, da se razglasi, in da umni čebelarji dalje poskušajo.

Po „Land- u. Hauswirthschaftl. Zeitg.“

Dopisi.

Z Ljubljanske okolice meseca aprila. M. F. Hvala Bogu, da je zima minula! Kakor znano, je bila lanska jesen za nas čebelarje v Ljubljanski okolici jako slaba. Nevem skoraj, kdaj bi bil tako lahke panje prezimoval, kakor ravno preteklo zimo. Dodal sem sicer vsakemu panju kak sat z

medom, zapažil jih dobro, pa vendar sem po svečnici le s strahom hodil v čebelnjak ter se vedno bal, da bom kakega merliča najdil. Pa glejte merliča vendar ni bilo nobenega. Pitati sem mogel pač zgodaj in pitam vedno, dobro, da je še méd tako po nizki ceni. Naj smo se tudi na jesen jezili, ker méd ni nobene cene imel, zdaj nam je to ljubo. Tako na sedem let vse prav pride — letos, se vé da, še malo pred. Naj bi saj zdaj kmalo toplo vreme nastopilo, da bi si čebele saj malo opomogle. Z Bogom.

S Polhovega gradca konec aprila. Nisem sicer tukajšnji domačin, pa Vam vendar od tod pišem, ker imam ravno čas in priliko. Gotovo že veste, da imajo nekteri čebelarji navado svoje čebele čez zimo v Grade pripeljati. Tudi jaz imam tako navado. Veči del so se nam stroški povernili, ker tú so čebele v zavetji, je vse polno rese in sneg kmalo odleze; ali letos smo hudo kaznovani. Res je sneg kmalo na spomlad slovo vzel; res je bilo rese vse rudeče; ali kaj pomaga, ker je bilo vedno hladno, vetrovno ali deževno — od vse lepe rese je bilo malo dobička. Lahke panje smo pripeljali, še bolj lahke bomo odpeljali; le stroški nočejo biti manjši, kakor druga leta. Da nam je nekaj panjev pomerlo, se ne bo nobedin čudil — dobro, da jih še ni več. Vse naše upanje stavimo na lep majnik in cvetje sadnega drevja.

Z Dolenjskega P. J. Pri nas je bila lanska jesen za čebelarstvo taka, da bi bila lahko boljša; vendar bilo je že tudi mnogo slabejših. V sredi zime so čebele imele toliko izleta, da so se lahko osnažile. Pri vsem tem nam je nekoliko panjev pomerlo. Pa kaj hočemo? Desetina mora biti kmalo tú, kmalo tam. To bi se še pogrešilo; ali vreme nam zdaj tako nagaja, da ne moremo kar nobenega napredka v panjih zapaziti. Če bode še majnik tak, bomo imeli roje konec junija; kaj bomo začeli z drujeci in tretinčeki? Že vemo kaj? Treba bo pitati skoraj do ajde roje in izrojence; kje bo pa méd?*)

Z Gorenjskih Jesenic. M. Šr. Človek obrača, Bog obrne, se nam čebelarjem ni še kmalo tako potrdovalo, kakor letos. Že lansko jesen sem se nadejal, da bomo imeli na spomlad zgodnje roje; kako vesel sem bil, ko sem vidil 12. in 13. svečana čebele tako obilno obnožje nositi.

Ali kmalo se je vse obrnilo; bolj kakor se nam spomlad bližala, slabeje je bilo vreme, in zdaj ko smo popolno po času v spomladi, smo po vremenu v pozni, deževni jeseni. Konec aprila je že, pa za roje nobenega pripravljanja. Naj bi bili panji le čebelni, saj rojev ne bom čakal, si jih bom že sam naredil.

Kar tiče novo čebelarstvo, bi bilo želeti, da bi se ga ljude bolj prijeli; ravno o slabih letinah; pa saj tudi o dobrih, čebelar vendar lahko pomaga, ki bi sicer ne mogel. Hudo je, če se človek učiti ne more, pa čez vse grdo, če bi se lahko, pa se noče. Pa vendar je tako.

*) Medú je v Ljubljani dovolj, še tudi cena ne previsoka; škerbite le za denarce.

Vredn